

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

VUODEN 2017 KHT-TUTKINNON ARVOSTELUPERUSTEET

Arvosteluperusteissa on kuvattu seikat, joiden perusteella on annettu pisteitä. Arvosteluperusteet eivät ole mallivastaus. Arvosteluperusteissa ei ole esitetty täydellisesti kaikkia hyväksyttäviä näkökohtia tai vastauksia tehtäviin. Vastausten arvostelussa on voinut saada lisäpisteitä riittävän perustelluista ja olennaisista havainnoista, vaikka niitä ei ole mainittu arvosteluperusteissa.

Arvosteluperusteissa esitetyt lainsäädännön sekä hyvän tilintarkastustavan ja hyvän kirjanpitoavan tulkinnat liittyvät kunkin tehtävän vastausten arvosteluun vain tässä tutkinnossa. Arvosteluperusteiden tulkintoja ei voi esittää PRH:n tilintarkastusvalvonnan kannanottoina muissa asiayhteyksissä.

KHT-tutkinto 2017

TILINTARKASTUSKERTOMUS JA TILINTARKASTAJAN MUU RAPORTOINTI (110 PISTETTÄ)

Tehtävä 1 (80,0 pistettä)

	Tarkastettu asia	Tarkastushavainto ¹ , perusteltu arviointi ja korjausmenettely	Vaikutus tilintarkastajan raportointiin (kerro mitä, missä ja miten raportoidaan, jos virhettä tai puutetta ei korjata)	Pisteet
1.	Tytäryhtiön myynti, muuntoero (konserni)	Tarkastushavainto ja sen perusteltu arviointi: Yhtiö on tilikauden aikana myynyt thaimaalaisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön TucTuc Ltd.:in osakekannan. Asiaa on käsitelty hallituksen kokouksessa 10.9.2016, jossa on myös esitetty alustava laskelma myyntivoittolaskelmasta. Konsernitilinpäätöksen liitetiedoista 39 ilmenee, että Betagamma-konsernilla on 31.5.2017 tytäryhtiöitä vain euroalueelle kuuluvissa yhtiöissä. Konsernin oman pääoman muutokset -laskelmasta ilmenee, että kertynyt muuntoero tilinpäätöspäivänä konsernin omassa pääomassa on 350 tuhatta euroa. - IFRS 10 B98-B99 ja IAS21.48 käsittelevät tytäryrityksen taseesta pois kirjaamista ja muihin laajan tulokseen eriin kirjattujen kurssierojen käsittelyä siihen liittyen. - Konsernissa kertyneeseen muuntoeroon liittyvä tappio tulee tulouttaa tuloslaskelmaan IAS 21.48 -kohdan perusteella, kun	Kirjallinen raportointi hallitukselle	4

¹ Tarkastushavainto-kohdassa täysien pisteiden saaminen ei ole edellyttänyt mahdollisia arvonlisäveroon liittyviä havaintoja ja korjaus ehdotuksia. Arvonlisäveroihin liittyviä kirjauksia ei ole esitetty arvosteluperusteissa.

		tytäryhtiö on lakannut olemasta tytäryhtiö ja tytäryhtiön varat ja velat kirjattu pois konsernitaseesta. Korjausmenettely (konserni): Per liiketoiminnan muut tuotot 350 tuhatta euroa An oma pääoma (muuntoerot) 350 tuhatta euroa		
2.	Osakkuusyhtiön myynti (konserni ja emoyhtiö)	Tarkastushavainto ja sen perusteltu arviointi: Hallituksen kokouspöytäkirjasta 15.5.2017 ilmenee, että yhtiö on solminut sopimuksen omistamiensa Zerpenttiini Oy -nimisen osakkuusyhtiöosakkaiden myynnistä 7 000 tuhannella eurolla, mikä vastaa konsernin osuutta osakkuusyhtiön omasta pääomasta 28.2.2017. Kokouspöytäkirjasta ilmenee, että kauppa toteutetaan tilinpäätöspäivän jälkeen 15.7.2017. Kyseessä on konsernin ainut osakkuusyhtiö, joka käy ilmi konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 39. Konsernitilinpäätöksen taseesta (taseen erä osuudet osakkuusyrityksissä) ilmenee, että osakkuusyhtiön osakkeiden arvo on 8 000 tuhatta euroa, joka on 1 000 tuhatta euroa korkeampi kuin sovittu kauppahinta 7 000 tuhatta euroa. Emoyhtiön tilinpäätöksessä sijoitukset osakkuusyhtiöön on arvostettu hankintameno 7 750 tuhatta euroa, mikä on korkeampi kuin sovittu kauppahinta 7 000 tuhatta euroa. IFRS 5.6 -kohdan mukaan yhteisön on luokiteltava pitkäaikainen omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) myytävänä olevaksi, jos sen kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän myynnistä sen sijaan, että se kertyisi omaisuuserän jatkuvasta käytöstä. Sovittu kauppahinta (7 000 tuhatta euroa) edustaa valtaosaa konsernitaseeseen kirjatusta tase-arvosta 8 000 tuhatta euroa. Näin ollen osakkuusyhtiöosakkeita on käsiteltävä IFRS 5:n mukaisina myytävänä olevina varoina.	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto konsernitilinpäätöksestä ja emoyhtiön tilinpäätöksestä	8

		Tilintarkastajan yhteenvedon mukaan konsernitilinpäätöksessä on sovellettu osakkuusyhtiöosakkeiden osalta IAS 28:n mukaista pääomaosuusmenetelmää 28.2.2017 jälkeen. Sovellettu arvostus ei ole IFRS 5.15:n mukainen, jonka mukaan myytävänä olevat omaisuuserät tulee arvostaa kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Koska sovittu kauppahinta on 7 000 tuhatta euroa, on osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta esitetty 1 000 tuhatta euroa liian suurena. Konsernin taseessa kyseisiä osakkeita ei ole esitetty myytävänä olevana IFRS 5.38:n mukaisesti, eikä tilinpäätöksessä ole esitetty IFRS 5.41 -kohdan vaatimia liitetietoja. Emoyhtiön tilinpäätöksessä osakkeiden arvo on 750 tuhatta euroa suurempi kuin sovittu kauppahinta. Arvonalentumista ole kirjattu, vaikka sen voidaan katsoa olevan pysyvä ja olennainen KPL 5:13:ssa tarkoitetulla tavalla. Korjausmenettely (Konserni): <table><tr><td>Per osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta</td><td>1 000 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An osakkuusyhtiöosakkeet</td><td>1 000 tuhatta euroa</td></tr></table> Per myytävänä olevat varat 7 000 tuhatta euroa An osakkuusyhtiöosakkeet 7 000 tuhatta euroa Korjausmenettely (Emoyhtiö): Per arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista 750 tuhatta euroa An osuudet omistusyhteysyrityksissä 750 tuhatta euroa Liitetiedoissa annetaan IFRS 5.41:n edellyttämät tiedot	Per osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	1 000 tuhatta euroa	An osakkuusyhtiöosakkeet	1 000 tuhatta euroa		
Per osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	1 000 tuhatta euroa							
An osakkuusyhtiöosakkeet	1 000 tuhatta euroa							
3.	Vaihtovelkakirjalainan antaminen ilman	Havainto ja sen perusteltu arviointi:	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen huomautus.	6				

	yhtiökokouksen valtuutusta	Hallituksen kokouksessa 1.6.2016 on todettu, että yhtiön SX-Asunnot Oy:lle oleva kiinteistön hankintaan liittyy kauppahintavelka 2 000 tuhatta euroa. Velkoja voi vaihtaa velan osittain tai kokonaisuudessaan 31.05.2019 mennessä Betagamma Oyj:n osakkeiksi siten, että 1 000 euron osuudella saa 100 osaketta. Velka sisältää sisältyä OYL 10:1:ssä tarkoitettun erityisen oikeuden (eli oikeuden muuntaa velkaa Betagamma Oyj:n osakkeiksi). OYL 10:2:n mukaan erityisten oikeuksien antamisesta taikka hallituksen valtuuttamisesta erityisten oikeuksien antamiseen päätetään yhtiökokouksessa. Hallituksella ei ole ollut velkakirjan tekopäivänä yhtiökokoukselta saatua valtuutta erityisten oikeuksien antamiseen. Toimintakertomuksesta (kohta Varsinainen yhtiökokous ja voimassa olevat valtuudet) käy ilmi, että velkoja SX-Asunnot Oy on ollut läsnä yhtiökokouksessa. Näin ollen SX-Asunnot Oy tullut tietoiseksi siitä, että hallituksella ei ole ollut valtuutusta antaa OYL 10:1:n mukaisia erityisiä oikeuksia. Yhtiön hallituksella ei ollut OYL 10:2.2:n mukaista yhtiökokouksen antamaa valtuutusta erityisten oikeuksien antamiselle. Kysymyksessä on OYL 21:3:n mukainen yhtiökokouksen mitättömään päätökseen rinnastuva hallituksen päätös, joka ei sido yhtiötä.		
4.	Koronvaihtosopimuksen käsittely (konserni ja emoyhtiö)	Havainto ja sen perusteltu arviointi: Tilintarkastajan yhteenvedon liitteessä 1 on on todettu, että yhtiöllä on koronvaihtosopimus, jonka nimellisarvo on 10 000 tuhatta euroa. Koronvaihtosopimuksen perusteella yhtiö maksaa 3,0 prosentin kiinteää korkoa ja saa pankilta muuttuvaa korkoa 6 kk EURIBOR:iin sidottuna. Kyseiseen koronvaihtosopimukseen sovellettu IAS 39:n mukaista rahavirran suojauslaskentaa. Suojattavana kohteena on ollut yhtiön Zetapankki Oyj:ltä olevan 10 000 tuhannen euron suuruisen lainan 6 kk:n Euribor-koron perusteella määräytyvät muuttuvat koron maksut. Suojaus on ollut tilikauden aikana 100-prosenttisesti tehokas, koska suojattavan	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto konsernitilinpäätöksestä ja emoyhtiön tilinpäätöksestä	8

	instrumentin ja suojattavan kohteen keskeiset ehdot ovat täsmänneet toisiinsa. Koronvaihtosopimusta on käsitelty emoyhtiön tilinpäätöksessä liitetiedossa 19 kerrotulla tavalla taseen ulkopuolisena vastuuna. Hallituksen kokouksessa 15.5.2017 on päätetty hyväksyä talousjohtajan tekemä muutos suojattavana kohteena olevan Zetapankki Oyj:ltä 10 000 tuhannen euron suuruisen lainan muuttamisesta USD-määräiseksi 31.5.2017 lukien. Tästä seuraa, että ennakoidun liiketoimen (eli tulevien muuttuvakorkoisten EUR-määräisten koronmaksujen) ei ennakoida enää toteutuvan. Koronvaihtosopimuksen käypä arvo tulee IAS 39.101.c -kohdan mukaisesti siirtää luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi. Kirjanpitolautakunnan lausunnon 1963/2016 kappaleen 2.2. mukaan ns. nettokäsittely edellyttää suojaukselta kattavuutta ja täydellisyyttä siten, että taseeseen on merkittynä koronvaihtosopimuksen nimellismäärää vastaava lainakomponentti ja että koronvaihtosopimuksen voimassaoloaika vastaa lainan juoksuaikaa. Koska kyseisen johdannaissopimuksen ei voida lainaehtojen muutoksen vuoksi katsoa enää suojaavan euromääräisen muuttuvakorkoisen lainan korkoriskiä, tulee kyseisen johdannaisen käypä arvo kirjata kuluksi tuloslaskelmaan ja velaksi taseeseen. Konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 33 ja emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedosta 19 ilmenee, että kyseisen koronvaihtosopimuksen käypä arvo per 31.5.2017 oli 2 375 tuhatta euroa negatiivinen. Korjausmenettely: Konserni: <table><tr><td>Per rahoituskulut</td><td>2 375 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An laskennallisten verojen muutos</td><td>475 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An käyvän arvon rahasto</td><td>1 900 tuhatta euroa</td></tr></table>	Per rahoituskulut	2 375 tuhatta euroa	An laskennallisten verojen muutos	475 tuhatta euroa	An käyvän arvon rahasto	1 900 tuhatta euroa		
Per rahoituskulut	2 375 tuhatta euroa								
An laskennallisten verojen muutos	475 tuhatta euroa								
An käyvän arvon rahasto	1 900 tuhatta euroa								

		Emoyhtiö²: Per rahoituskulut 2.375 tuhatta euroa An siirtovelat 2.375 tuhatta euroa Emoyhtiön liitetiedossa 19 annettua informaatiota tulee päivittää vastaamaan korjattua tilannetta, jossa lainaehtojen muutoksesta johtuen (lainan valuutan muutos euroista USD:ksi) tämän johdannaisen ei voida katsoa olevan 100-prosenttisesti tehokas suojaamaan sitä riskiä, jota se on alun perin suojannut. Lisäksi liitetiedossa tulee todeta, että kyseinen johdannainen on kirjattu taseeseen taseen ulkopuolisena vastuuna esittämisen asemesta.		
5.	Sijoituskiinteistö (konserni ja emoyhtiö)	Tarkastushavainto ja sen perusteltu arviointi: Betagamma Oyj on hallituksen pöytäkirjan 1.6.2016 mukaan hankkinut Sinilahden kerrostalokiinteistön hintaan 7 000 tuhatta euroa. Hallituksen pöytäkirjan 1.6.2016 mukaan kiinteistössä on vuokralaisina Betagamma Oyj:n henkilökuntaa, eikä kaupalla ole vaikutusta Betagamma Oyj:n ja sen henkilökunnan mukaisiin vuokrasopimuksiin. Hallituksen pöytäkirjan 22.6.2017 mukaan yhtiö on hankkinut tilikauden päätyttyä kiinteistöstä arviokirjan riippumattomalta kiinteistöarvioitsijalta, jonka perusteella kiinteistön käypä arvo on noussut tilikauden aikana. Hallitus on päättänyt käyttää tilinpäätöksessä kyseisen kiinteistön arvona 15 000 tuhatta euroa. Konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteista käy ilmi, että yhtiö on valinnut laskentaperiaatteen IAS 40.33 -kohdan mukaisen käyvän arvon mallin, ja kirjannut tämän mukaisesti käyvän arvon noususta johtuvan voiton tulosvaikutteisesti. Yhtiö on noudattanut samaa laskentaperiaatetta myös emoyhtiössä KPL 5 luvun 2 b:n mukaisesti. Tämä käy ilmi emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetuista tilinpäätöksen laadintaperiaatteista.	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto konsernitilinpäätöksestä ja emoyhtiön tilinpäätöksestä. Verovaikutusten osalta raportointi hallitukselle.	9

² Emoyhtiössä tehtävä korjauskirjaus tulee perua konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

		IAS40:9 (c) -kohdan mukaan kyseistä kerrostalokiinteistöä ei tulisi käsitellä kirjanpidossa IAS 40:n mukaisena sijoituskiinteistönä. Kyseisen standardikohdan mukaan kyseessä on IAS 16:n alainen omassa käytössä oleva kiinteistö. Standardikohdassa on nimenomaisesti mainittu henkilöstön käytössä oleva kiinteistö riippumatta siitä, maksaako henkilöstö käypiä vuokria. Kiinteistöstä hankitun arviokirjan (hallituksen kokous 22.6.2017) mukaan kerrostalorakennuksen tekninen käyttöikä on kahdeksan vuotta, minkä perusteella kahdeksan vuoden tasapoisto olisi soveltuva poistomenetelmä. Emoyhtiön liitetiedoissa on todettu, että verotuksessa tehdään aina verotuksen maksimipoistot tilanteen niin salliessa. Emoyhtiön verotuksessa kyseiseen kiinteistöön sovelletaan lain elinkeinotulon verottamisesta (360/1968) 34 §:n 2 momentin 2)-alakohdan mukaisia poistomenettelyjä, jonka mukaan maksimipoisto on 4 prosenttia poistamattoman hankintamenon osasta. Kiinteistön rakennuksen hankintameno on 5 200 tuhatta euroa (5 000 tuhatta lisättynä rakennukselle kohdistetulla varainsiirtoverolla 200 tuhatta euroa). Näin ollen verotuksessa hyväksyttävä maksimipoisto on 208 tuhatta euroa (eli 4 % * 5 200 tuhatta euroa). Suunnitelman mukaiset poistot (650 tuhatta euroa eli kahdeksan vuoden vuotuinen tasapoisto 5 200 tuhannen euron rakennusten hankintamenosta) ylittävät verotuksessa hyväksytyt poistot (yhteensä 208 tuhatta euroa) 442 tuhannella eurolla. Erotuksesta tulee kirjata konsernin taseeseen laskennallinen verosaaminen, jonka suuruus on noin 88 tuhatta euroa. KPL 5:2 b:n mukaan kirjanpitovelvollinen saa merkitä sijoituskiinteistönsä käypään arvoon. Tällaisessa merkitsemisessä ja esittämisessä tilinpäätöksessä noudatetaan IAS-asetuksella hyväksytyjä tilinpäätösstandardeja sekä KPL 5:2 a:n 2 ja 3 momentin säännöksiä käyvän arvon rahastosta.		
--	--	--	--	--

	KPL 5:2 b:ta ei voida kuitenkaan soveltaa emoyhtiössä tämän kiinteistön arvostamisperiaatteena, koska kiinteistö ei ole IAS 40:n mukainen sijoituskiinteistö. Korjausmenettely: Käyvän arvon muutoksen peruuttaminen ja käsittely käyttöomaisuutena (konserni): <table><tr><td>Per liiketoiminnan muut tuotot</td><td>7 720 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An sijoituskiinteistöt</td><td>7 720 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Per maa-alueet</td><td>2 080 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Per rakennukset</td><td>5 200 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An sijoituskiinteistöt</td><td>7 280 tuhatta euroa</td></tr></table> Käyvän arvon muutoksen peruuttaminen ja käsittely käyttöomaisuutena (emoyhtiö)³: <table><tr><td>Per sijoituskiinteistön käyvän arvon muutos</td><td>7 720 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An sijoituskiinteistöt</td><td>7 720 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Per maa-alueet</td><td>2 080 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Per rakennukset</td><td>5 200 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An sijoituskiinteistöt</td><td>7 280 tuhatta euroa</td></tr></table> Poistot tilikauden 1.6.2016–31.5.2017 osalta emoyhtiö ja konserni: <table><tr><td>Per suunnitelman mukaiset poistot</td><td>650 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An rakennukset</td><td>650 tuhatta euroa</td></tr></table> (Huom! kirjaukset tehdään vain kerran eli emoyhtiössä tehtävää kirjausta ei eliminoida konsernitilinpäätöstä laadittaessa) Verovaikutus (konserni): Per tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat	Per liiketoiminnan muut tuotot	7 720 tuhatta euroa	An sijoituskiinteistöt	7 720 tuhatta euroa	Per maa-alueet	2 080 tuhatta euroa	Per rakennukset	5 200 tuhatta euroa	An sijoituskiinteistöt	7 280 tuhatta euroa	Per sijoituskiinteistön käyvän arvon muutos	7 720 tuhatta euroa	An sijoituskiinteistöt	7 720 tuhatta euroa	Per maa-alueet	2 080 tuhatta euroa	Per rakennukset	5 200 tuhatta euroa	An sijoituskiinteistöt	7 280 tuhatta euroa	Per suunnitelman mukaiset poistot	650 tuhatta euroa	An rakennukset	650 tuhatta euroa		
Per liiketoiminnan muut tuotot	7 720 tuhatta euroa																										
An sijoituskiinteistöt	7 720 tuhatta euroa																										
Per maa-alueet	2 080 tuhatta euroa																										
Per rakennukset	5 200 tuhatta euroa																										
An sijoituskiinteistöt	7 280 tuhatta euroa																										
Per sijoituskiinteistön käyvän arvon muutos	7 720 tuhatta euroa																										
An sijoituskiinteistöt	7 720 tuhatta euroa																										
Per maa-alueet	2 080 tuhatta euroa																										
Per rakennukset	5 200 tuhatta euroa																										
An sijoituskiinteistöt	7 280 tuhatta euroa																										
Per suunnitelman mukaiset poistot	650 tuhatta euroa																										
An rakennukset	650 tuhatta euroa																										

³ Nämä kirjaukset peruutetaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

		verosaamiset 42 tuhatta euroa Per laskennalliset verosaamiset 88 tuhatta euroa An tuloverot (tuloslaskelma) 130 tuhatta euroa Verovaikutus (emoyhtiö)⁴: Debet Lyhytaikainen vieras pääoma 42 tuhatta euroa Kredit Tuloverot (tuloslaskelma) 42 tuhatta euroa		
6.	Tytäryhtiöosakkeet (emoyhtiö)	Havainto ja sen perusteltu arviointi: Hallituksen pöytäkirjasta 22.6.2017 ilmenee, että Saksassa sijaitsevaan tytäryhtiöön Goldgrube GmbH:in kohdistuvaan liikearvoon on tehty 2 510 tuhannen euron suuruinen arvonalentumiskirjaus. Arvonalentumistestausten mukaan yhtiön tulevaisuudessa tuottamien diskontattujen rahavirtojen yhteismäärä on 0,0 miljoonaa euroa eli se ylittää emoyhtiön taseeseen 31.5.2017 kirjatun tytäryhtiön hankintamenon 2 510 tuhannella eurolla. Tästä seuraa, että GoldgrubeGmbH:n osakkeiden arvo ja tulontuottamiskyky on Betagamma Oyj:n näkökulmasta pysyvästi ja olennaisesti alentunut. Kyseisten osakkeiden kirjanpitoarvoon tulee tehdä KPL 5:13:n mukainen arvonalentuminen, jonka suuruus on 2 510 tuhatta euroa. Korjausmenettely (emoyhtiö): Per arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista 2 510 tuhatta euroa An osuudet saman konsernin yrityksissä 2 510 tuhatta euroa	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto emoyhtiön tilinpäätöksestä	6
7.	Laskennalliset verot (konserni)	Tilintarkastajan yhteenvedon kohdasta 9 käy ilmi, että Saksassa sijaitsevan tytäryhtiö Goldgrube GmbH:n verotuksessa vahvistetuista tappioista on kirjattu 250 tuhannen euron suuruinen laskennallinen verosaaminen konsernin taseeseen.	Kirjallinen raportointi hallitukselle	3

⁴ Emoyhtiössä tehtävä kirjaus peruutetaan konsernitilinpäätöksessä.

		Hallituksen pöytäkirja 22.6.2017 4 §:ssä todettu seuraavaa: Goldgrube GmbH on tuottanut tappiota koko konsernissa oloajan, eikä sen tekemien tutkimustöiden avulla ole onnistuttu kehittämään tähän mennessä mitään konkreettista, mistä syntyisi tuloa tulevaisuudessa. Arvioitu rahavirtojen määrä on 0,0 miljoonaa euroa. Näin ollen IAS 12.34–36:ssa esitetyt edellytykset laskennallisen verosaamisen kirjaamiselle Saksan tytäryhtiön verotuksessa vahvistetuista tappiosta eivät täyty. Korjausmenettely (konserni) Per laskennallisten verojen muutos (tuloslaskelma) 250 tuhatta euroa An laskennalliset verosaamiset (tase) 250 tuhatta euroa		
8.	Myynnin tuloutus	Havainto ja sen perusteltu arviointi: Hallituksen kokouksen 22.6.2017 kohdassa 5 on todettu, että Kiinaan matkalla oleva 300 tuhannen euron suuruinen toimituserä on lähtenyt matkaan toukokuun viimeisenä päivänä. Tilintarkastuksen yhteenvetomuiston kohdassa 8 in todettu, että yhtiön Kiinaan suuntautuvassa myynnissä on toimitusehtona DDP (Incoterms 2015) asiakkaalla. Edelleen samassa kohdassa on todettu, että yhtiön analyysin mukaan laivamatka Kiinaan kestää keskimäärin 21 vuorokautta. Kuukauden viimeisen 21 vuorokauden aikana aikataulun mukaan lähtevien toimituserien osalta myyntiä ei tulouteta kyseiselle kuukaudelle. Yhteenvedossa on edelleen todettu, että tilikauden aikaisessa tarkastuksessa on havaittu yhtiön kontrollina olevan se, että laivan suunnitellun lähtöpäivän perusteella arvioidaan matkaan kuluva aika, jonka perusteella tuloutushetkeä arvioidaan. Hallituksen tilikauden päättymisen jälkeisessä pöytäkirjassa 22.6.2017 on todettu, että kuluvan tilikauden kannattavuustasoon saattaa vaikuttaa mahdollinen yleinen rahtikulujen nousu.	Kirjallinen raportointi hallitukselle	3

	Tällä hetkellä Euroopassa on pulaa merikonteista, joka saattaa nostaa rahtikustannuksia heinäkuusta 2017 lähtien, mikä voi johtaa Kiinaan suuntauvan myynnin katteen pienenevän tämän hetken keskimääräisestä 30 prosentista. Tämä on näkynyt jo niin, että toukokuun ensimmäiselle päivälle suunniteltu ja silloin laskutettu Haminasta Kiinaan matkalla oleva M/S Nippon pääsi lähtemään vasta toukokuun viimeisenä päivänä 300 tuhannen euron toimituserän kanssa. Arvioitu kuljetusmatka on Kiinaan noin 21 päivää. On selvää että kuljetus ei ole voinut olla perillä asiakkaalla tilinpäätöspäivänä 31.5.2017, eikä toimitusta olisi voinut vielä tulouttaa. Näin ollen kyseiseen toimitukseen liittyvät riskit ja hyödyt eivät ole siirtyneet ostajalle IAS 18.14.a -kohdan mukaisesti. Vastaavasti yhtiön vaihto-omaisuudesta puuttuu vastaava omaisuuserä, jonka kirjanpitoarvo on 300 tuhatta euroa vähennettynä 30 prosentin katteella eli 210 tuhatta euroa. Toimitukseen kuuluvat tuotteet kuuluvat yhtiön vaihto-omaisuuteen tilinpäätöshetkellä 31.5.2017, koska myyntituotoksi tulouttamisen kriteerit eivät ole täyttyneet. Tulosvaikutteinen virhe voidaan määritellä käyttäen 30 prosentin katetta seuraavasti: Korjausmenettely (emoyhtiö ja konserni): <table><tr><td>Per liikevaihto</td><td>300 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An myyntisaamiset</td><td>300 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Per vaihto-omaisuus</td><td>210 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An varaston muutos</td><td>210 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Per tulovero velat (tase)</td><td>18 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An tuloverot (tuloslaskelma)</td><td>18 tuhatta euroa</td></tr></table>	Per liikevaihto	300 tuhatta euroa	An myyntisaamiset	300 tuhatta euroa	Per vaihto-omaisuus	210 tuhatta euroa	An varaston muutos	210 tuhatta euroa	Per tulovero velat (tase)	18 tuhatta euroa	An tuloverot (tuloslaskelma)	18 tuhatta euroa		
Per liikevaihto	300 tuhatta euroa														
An myyntisaamiset	300 tuhatta euroa														
Per vaihto-omaisuus	210 tuhatta euroa														
An varaston muutos	210 tuhatta euroa														
Per tulovero velat (tase)	18 tuhatta euroa														
An tuloverot (tuloslaskelma)	18 tuhatta euroa														

9.	Pakolliset varaukset (emoyhtiö)	Emoyhtiön liitetiedossa 16 on todettu, että pakollinen varaus suurudeltaan 510 tuhatta euroa liittyy YT-järjestelyihin. Konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 31 on todettu, että kesäkuussa 2017 Betagamma saattoi päätökseen yhteistoimintaneuvottelut Betagamman Suomessa sijaitsevalla tehtaalla. Tilinpäätökseen kirjattiin irtisanomisista 510 tuhannen euron suuruinen uudelleenjärjestelyvaraus, koska irtisanotulla henkilöstöllä ei ole työvelvoitetta irtisanomisaikana. Kirjanpitolain 5:14:n mukaan tuloslaskelmassa on vähennettävä velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, jos: 1) ne kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen; 2) niiden toteutumista on tilinpäätöstä laadittaessa pidettävä varmana tai todennäköisenä; 3) niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen; sekä 4) ne perustuvat lakiin tai kirjanpitovelvollisen sitoumukseen sivullista kohtaan Konsernin liitetiedon 31 mukaan YT-neuvottelut eivät olleet päättyneet vielä 31.5.2017, vaan vasta kesäkuussa 2017, joten irtisanomisia ei ollut vielä tehty 31.5.2017. Yhtiöllä ei ole ollut edellä kuvatun KPL 5:14.1:n 4)-kohdan mukaista sitoumusta maksaa irtisanomiskorvauksia ilman työvelvoitetta. Edellytykset pakollisen varauksen kirjaamiselle eivät täyty. Korjausmenettely (emoyhtiö)⁵: <table><tr><td>Per pakolliset varaukset</td><td>510 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An palkat ja palkkiot</td><td>510 tuhatta euroa</td></tr></table>	Per pakolliset varaukset	510 tuhatta euroa	An palkat ja palkkiot	510 tuhatta euroa	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto emoyhtiön tilinpäätöksestä	4
Per pakolliset varaukset	510 tuhatta euroa							
An palkat ja palkkiot	510 tuhatta euroa							

⁵ YT-menettelyyn liittyviä yksityiskohtia ei ole annettu tehtäväaineistossa. Tehtävässä annetun aineiston perusteella ei voida tehdä johtopäätöstä kyseisen varauksen oikeellisuudesta tai virheellisyydestä IFRS:n mukaan laaditun konsernitilinpäätöksen osalta.

		Korjataan emoyhtiön liitetietoja siten, että asian vaikutus 1.6.2017 alkaneella tilikaudella kuvataan emoyhtiön liitetiedoissa tilikauden päättymisen jälkeisissä tapahtumissa.								
10.	Lainojen luokittelu (konserni ja emoyhtiö)	Havainto ja sen perusteltu arviointi: Tilintarkastajan yhteenvedon liitteenä 2 olevan ABCD-Pankki Oyj:n kanssa tehdyn rahoittajasopimuksen kohdan 6 mukaan konsernin oman pääoman suhteen korollisiin velkoihin (laskettuna oma pääoma / korolliset velat) täytyy kunakin vuositilinpäätöspäivänä olla vähintään 60 prosenttia. Mikäli omavaraisuusaste alittaa sopimuksessa mainitun rajan on ABCD-Pankki Oyj:llä oikeus irtisanoa laina rahoittajasopimuksen kohdan 8 perusteella erääntymään välittömästi. Arvosteluperusteen kohdassa 17 kuvatut korjaamattomat virheet, jotka vaikuttavat konsernin omaa pääomaa pienentävästi -9 562 tuhatta euroa. Huomioiden kyseiset konsernin omaan pääomaan vaikuttavat korjaamattomat virheet rahoittajasopimuksen kohdan 6 mukainen oman pääoman ja korollisten velkojen suhde voidaan määrittää seuraavasti <table><tr><td>Konsernitaseen 31.5.2017 mukainen oma pääoma</td><td>36 713 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Konsernin omaa pääomaa pienentävät virheet yhteensä</td><td>-9 562 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>Oikaistu konsernin oma pääoma 31.5.2017</td><td>27 151 tuhatta euroa</td></tr></table> Konsernitaseen 31.5.2017 pitkäaikaiset korolliset velat 46 154 tuhatta euroa Konsernitaseen 31.5.2017 lyhytaikaiset korolliset velat 5 800 tuhatta euroa Konsernitaseen 31.5.2017 korolliset velat yhteensä 51 954 tuhatta euroa Oikaistun konsernitaseen 31.5.2017 mukainen oma pääoma (27 151 tuhatta euroa) jaettuna konsernitaseen 31.5.2017 korollisilla veloilla	Konsernitaseen 31.5.2017 mukainen oma pääoma	36 713 tuhatta euroa	Konsernin omaa pääomaa pienentävät virheet yhteensä	-9 562 tuhatta euroa	Oikaistu konsernin oma pääoma 31.5.2017	27 151 tuhatta euroa	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto konsernitilinpäätöksestä ja emoyhtiön tilinpäätöksestä	5
Konsernitaseen 31.5.2017 mukainen oma pääoma	36 713 tuhatta euroa									
Konsernin omaa pääomaa pienentävät virheet yhteensä	-9 562 tuhatta euroa									
Oikaistu konsernin oma pääoma 31.5.2017	27 151 tuhatta euroa									

		(51 954 tuhatta euroa) antaa suhdeluvuksi 0,522 eli 52,2 % (eli 27 151 / 51 954 = 0,522) → 52,2%. Tästä seuraa, että konsernin oman pääoman suhde korollisiin velkoihin alittaa lainasopimuksen kohdan 6 mukaisen rajan 60 %. ABCD-Pankki Oyj:ltä olevat 28 000 tuhannen euron suuruiset lainat tulee näin ollen luokitella konsernitilinpäätöksessä ja emoyhtiön tilinpäätöksessä lyhytaikaiseksi velaksi (IAS 1.69.d-kohta ja KPL 4:7).⁶ Korjausmenettely: (konserni) <table><tr><td>Per pitkäaikaiset korolliset velat</td><td>28 000 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An lyhytaikaiset korolliset velat</td><td>28 000 tuhatta euroa</td></tr></table> (emoyhtiö) <table><tr><td>Per pitkäaikainen vieras pääoma</td><td>28 000 tuhatta euroa</td></tr><tr><td>An lyhytaikainen vieras pääoma</td><td>28 000 tuhatta euroa</td></tr></table> Korjataan myös konsernitilinpäätöksen liitetietoa 27 vastaamaan tehtyjen korjauskirjausten mukaista tase-asemaa.	Per pitkäaikaiset korolliset velat	28 000 tuhatta euroa	An lyhytaikaiset korolliset velat	28 000 tuhatta euroa	Per pitkäaikainen vieras pääoma	28 000 tuhatta euroa	An lyhytaikainen vieras pääoma	28 000 tuhatta euroa		
Per pitkäaikaiset korolliset velat	28 000 tuhatta euroa											
An lyhytaikaiset korolliset velat	28 000 tuhatta euroa											
Per pitkäaikainen vieras pääoma	28 000 tuhatta euroa											
An lyhytaikainen vieras pääoma	28 000 tuhatta euroa											
11.	Going Concern (konserni ja emoyhtiö)	Havainto ja sen perusteltu arviointi: Yhtiön johdon arvion mukaan oletus toiminnan jatkuvuudesta on perusteltu, ja tilinpäätös on laadittu jatkuvuuden periaatteella. Yhtiön toiminnan jatkuvuuteen liittyy kuitenkin merkittävää epävarmuutta lainaehtojen korollisten velkojen ja oman pääoman välisen suhdeluvun rikkoutumisesta arvosteluperusteen kohdassa 10 "Lainojen luokittelu" sisältämässä laskelmassa kuvatuista syistä (eli korjaamattomat konsernin omaa pääomaa pienentävät virheet yhteensä -9 562 tuhatta euroa)	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto konsernitilinpäätöksestä ja emoyhtiön tilinpäätöksestä	5								

⁶ Mikäli vastauksessa ei ole viittausta arvosteluperusteen kohdassa 5 mainittuun sijoituskiinteistön virheellistä käsittelyä koskevaan 7 720 tuhannen euron suuruiseen virheeseen konsernitilinpäätöksessä, ei tästä kohdasta saa pisteitä lainkaan. Muut arvosteluperusteen kohdassa 17 kuvatut korjaamattomat virheet eivät yksinään tai yhdessä aiheuta kovenanttirajan rikkoutumista.

		johtuen. Näin ollen ABCD-Pankki Oyj:llä on oikeus eräännyttää sen Betagama Oyj:ltä olevat 28 000 tuhannen euron lainat. IAS 1.25:n ja IAS 1.26:n mukaan mikäli johto on tietoinen sellaisista tapahtumista tai olosuhteisiin liittyvistä olennaisista tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen antamasta informaatiosta epävarmuustekijöistä, jotka liittyvät yhtiön toiminnan jatkuvuuteen, siitä on annettava tietoa tilinpäätöksessä. Edelleen IAS 1.25:n mukaan silloin kun yhteisön tilinpäätöstä ei laadita toiminnan jatkuvuuteen perustuen, tästä on annettava tieto, ja on ilmoitettava, millä perusteella tilinpäätös on laadittu ja minkä vuoksi toiminnan jatkuvuuden periaatetta ei katsota voitavan soveltaa. KPL 3:3.1:n mukaan toiminnan jatkuvuus on yksi tilinpäätösperiaatteista. KPL 3:2:n mukaan tilinpäätöksen on annettava oikean ja riittävän kuvan kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. KPL 3:1a.1:n mukaan toimintakertomuksessa on arvioitava kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Tilinpäätöksessä ei ole annettu edellä mainittuja tietoja epävarmuustekijöistä.⁷ Korjausmenettely Raportoidaan konsernin ja emoyhtiön toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksen liitetiedoissa yllä kuvatuista asioista johtuvasta merkittävästä toiminnan jatkuvuuteen liittyvästä epävarmuudesta.		
12.	Osakekohtainen tulos (konsernitilinpäätös ja toimintakertomus)	Havainto ja sen perusteltu arviointi: Konsernitilinpäätöksessä ei ole esitetty osakekohtaista tulosta IAS 33.66 -kohdan edellyttämällä tavalla. Korjausmenettely:	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 3 momentin mukainen kielteinen lausunto konsernitilinpäätöksestä	3

⁷ Mikäli vastauksessa ei ole viittausta arvosteluperusteen kohdassa 5 mainituun sijoituskiinteistön virheellistä käsittelyä koskevaan 7 720 tuhannen euron suuruiseen virheeseen konsernitilinpäätöksessä, ei tästä kohdasta saa pisteitä lainkaan. Muut arvosteluperusteen kohdassa 17 kuvatut korjaamattomat virheet eivät yksinään tai yhdessä aiheuta kovenanttirajan rikkoutumista ja lainojen eräännyttämismahdollisuuden kautta syntyvää toiminnan jatkuvuuden vaarantumista.

		Lisätään osakekohtainen tulos konsernitilinpäätökseen IAS 33.66 -kohdan edellyttämällä tavalla								
13.	Osingonjakoehdotus	Havainto ja sen perusteltu arviointi: Yhtiön hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle toimintakertomuksessa, että osinkoa jaettaisiin tilikauden 1.6.2016–31.5.2017 tuloksesta ja edellisen tilikauden voittovaroista 0,50 euroa osakkeelta eli yhteensä noin 9 970 tuhatta euroa. Yhtiöllä ei ole (huomioiden arvosteluperusteen kohdassa 17 kuvatut emoyhtiön tulokseen vaikuttavat korjaamattomat virheet yhteensä 13 525 tuhatta euroa) kuitenkaan riittävästi voitonjakokelpoisia varoja alla olevan laskelman mukaisesti, joista osinkoa voidaan jakaa ehdotettua määrää. <table><tr><td>Yhtiön jakokelpoinen oma pääoma</td><td>21 575 tuhatta euroa</td></tr><tr><td><u>Korjaamattomien virheiden vaikutus</u></td><td><u>-13 453 tuhatta euroa</u></td></tr><tr><td>Voitonjakokelpoiset varat virheiden korjaamisen jälkeen</td><td>8 122 tuhatta euroa</td></tr></table> Voitonjakokelpoiset varat virheiden korjaamisen jälkeen alittavat ehdotetun osingon (9 970 tuhatta euroa) määrän. Tästä syystä ehdotettu osingonjako on vastoin OYL13:5:ä. Lainaehtojen rikkomisen seurauksena yhtiön 28 000 tuhannen euron suuruiset lainat ovat ABCD-pankki Oyj:n toimesta eräännytettävissä maksuun heti. Lisäksi huomioitavaksi tulee arvosteluperusteen kohdassa 10 kuvatussa laskemassa ja arvosteluperusteen kohdassa 17 kuvatuista konsernitilinpäätöksen korjaamattomista virheistä johtuva pitkäaikaisten lainojen lainaehtojen rikkomisesta johtuva yhtiön maksukyvyyn heikentyminen.⁸	Yhtiön jakokelpoinen oma pääoma	21 575 tuhatta euroa	<u>Korjaamattomien virheiden vaikutus</u>	<u>-13 453 tuhatta euroa</u>	Voitonjakokelpoiset varat virheiden korjaamisen jälkeen	8 122 tuhatta euroa	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen huomautus.	5
Yhtiön jakokelpoinen oma pääoma	21 575 tuhatta euroa									
<u>Korjaamattomien virheiden vaikutus</u>	<u>-13 453 tuhatta euroa</u>									
Voitonjakokelpoiset varat virheiden korjaamisen jälkeen	8 122 tuhatta euroa									

⁸ Mikäli vastauksessa ei ole viittausta arvosteluperusteen kohdassa 5 mainittua sijoituskiinteistön virheellistä käsittelyä koskevaan 7 720 tuhannen euron suuruiseen virheeseen konsernitilinpäätöksessä, ei tässä arvosteluperusteen kohdassa kuvatuista maksukyvyyn vaarantumisesta koskevista perusteluista saa pisteitä lainkaan. Muut arvosteluperusteen kohdassa 17 kuvatut korjaamattomat virheet eivät yksinään tai yhdessä aiheuta kovenanttirajan rikkoutumista ja lainojen eräännyttämismahdollisuuden kautta syntyvää tilannetta jossa osingonjako voisi vaarantaa yhtiön maksukyvyyn.

		Korjausmenettely: Osingonjakoehdotus on muutettava osakeyhtiölain mukaiseksi ja hallituksen on arvioitava uudelleen toimintakertomuksessa esitettyä maksukykyisyyttä kohdassa 10 esitetty kovenanttiehtojen rikkoutuminen huomioiden.		
14.	Konserniavustusten esittäminen emoyhtiön tuloslaskelmassa	Emoyhtiön tuloslaskelmasta käy ilmi että saadut konserniavustukset on esitetty erässä "satunnaiset erät". Kirjanpitoasetuksen 1:1:n mukaan konserniavustukset tulee esittää erässä "tilinpäätössiirrot" Korjausmenettely: Korjataan termi "satunnaiset erät" muotoon "tilinpäätössiirrot" emoyhtiön tuloslaskelmassa	Kirjallinen raportointi hallitukselle	2
15.	Osakkeiden myynnin myyntituloksen esittäminen (emoyhtiö)	Emoyhtiön liitetiedosta 3 käy ilmi että tilikauden 1.6.2016–31.5.2017 aikana myydyn osakkeiden myyntitulo +50 tuhatta euroa on esitetty osana liiketoiminnan muita tuottoja. Kirjanpitolautakunnan suunnitelman mukaisia poistoja koskevan yleisohjeen kohdan 7.1. mukaan pysyvien vastaavien sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot tulee esittää rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä Korjausmenettely: Per Liiketoiminnan muut tuotot 50 tuhatta euroa An Rahoitustuotot 50 tuhatta euroa Muita liiketoiminnan tuottoja koskeva emoyhtiön tilinpäätöksen liitetietoa päivitetään korjausta vastaavaksi.	Kirjallinen raportointi hallitukselle	2
16.	Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat (tilinpäätös ja toimintakertomus)	Konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 40 on todettu, ettei tilinpäätöspäivän jälkeen ole ollut olennaisia tapahtumia. Tämä liitetiedossa 40 annettu tieto on ristiriidassa toimintakertomuksen kanssa, sillä toimintakertomuksessa on tuotu esiin olennaisena tapahtumana tilikauden päättymisen jälkeen Zerpentiini Oy:n osakkeiden myynti.	Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n mukainen kielteinen lausunto toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen yhdenmukaisuudesta	3

		Tilinpäätöksen antamat tiedot ovat tältä osin puutteelliset ja ristiriidassa toimintakertomuksen kanssa. Korjausmenettely: Lisätään Zerpentiini Oy:n osakkeiden myyntiä koskevat tiedot liitetietoon 40.																				
17.	Virheiden yhteenveto	Virheiden vaikutuksen arviointi (ISA 450) (esimerkki) Olennaisuusraja on määritetty tehtävänannossa valmiina. Johtopäätökseen on tultava vertaamalla havaittuja virheitä annettuun olennaisuusrajaan. Tilintarkastuskertomukseen merkittävälle virheille on tehtävässä määritelty rajaksi emoyhtiössä 500 tuhatta euroa ja 600 tuhatta euroa konsernissa. Seuraavassa on esitetty esimerkki yhteenvedosta liittyen todettuihin virheisiin. Konsernitilinpäätöksen virheet Yhteenveto virheiden vaikutuksesta konsernin tulokseen ennen veroja sekä konsernin omaan pääomaan. Olennaiset virheet (tuhatta euroa): <table><tr><th>Virhe</th><th>Vaikutus konsernin tulokseen</th><th>Vaikutus konsernin omaan pääomaan</th></tr><tr><td>Osakkuusyhtiön arvonalentuminen</td><td>-1 000</td><td>-1 000</td></tr><tr><td>Suojauslaskennan alainen johdannainen</td><td>-1 900</td><td>0</td></tr><tr><td>Sijoituskiinteistö (käyvän arvon muutoksen peruuttaminen)</td><td>-7 720</td><td>-7 720</td></tr><tr><td>Sijoituskiinteistö (puuttuvat poistot)</td><td>-520</td><td>-520</td></tr><tr><td>Yhteensä</td><td>-11 140</td><td>-9 240</td></tr></table>	Virhe	Vaikutus konsernin tulokseen	Vaikutus konsernin omaan pääomaan	Osakkuusyhtiön arvonalentuminen	-1 000	-1 000	Suojauslaskennan alainen johdannainen	-1 900	0	Sijoituskiinteistö (käyvän arvon muutoksen peruuttaminen)	-7 720	-7 720	Sijoituskiinteistö (puuttuvat poistot)	-520	-520	Yhteensä	-11 140	-9 240	TilintL 3 luvun 5 §:n tarkoittama huomautus	4
Virhe	Vaikutus konsernin tulokseen	Vaikutus konsernin omaan pääomaan																				
Osakkuusyhtiön arvonalentuminen	-1 000	-1 000																				
Suojauslaskennan alainen johdannainen	-1 900	0																				
Sijoituskiinteistö (käyvän arvon muutoksen peruuttaminen)	-7 720	-7 720																				
Sijoituskiinteistö (puuttuvat poistot)	-520	-520																				
Yhteensä	-11 140	-9 240																				

Epäolennaiset virheet (tuhatta euroa):

Virhe	Vaikutus konsernin tulokseen	Vaikutus konsernin omaan pääomaan
Tytäryhtiön (TucTuc Ltd) myynnin muuntoerokirjaukset	-350	0
Laskennalliset verosaamiset	-250	-250
Myynnin tuloutus	-72	-72
Yhteensä	-672	-322

Luokitteluvirheet

Lisäksi tulee huomioida ABCD-Pankki Oyj:ltä olevien lainojen, suuruudeltaan 28 000 tuhatta euroa, luokittelu pitkäaikaisista veloista lyhytaikaisiin velkoihin konsernitaseessa johtuen arvosteluperusteen kohdassa 10 kuvatuista syistä.

IAS 1.25:n ja IAS 1.26:n mukaan mikäli johto on tietoinen sellaisista tapahtumista tai olosuhteisiin liittyvistä olennaisista tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen antamasta informaatiosta epävarmuustekijöistä, jotka liittyvät yhtiön toiminnan jatkuvuuteen, siitä on annettava tietoa tilinpäätöksessä.

Edelleen IAS 1.25:n mukaan silloin kun yhteisön tilinpäätöstä ei laadita toiminnan jatkuvuuteen perustuen, tästä on annettava tieto, ja on ilmoitettava, millä perusteella tilinpäätös on laadittu ja minkä vuoksi toiminnan jatkuvuuden periaatetta ei katsota voitavan soveltaa.

Konsernitilinpäätöksessä ei ole annettu edellä mainittuja tietoja epävarmuustekijöistä.

Emoyhtiön tilinpäätöksen virheet

Yhteenvedo virheiden vaikutuksesta emoyhtiön tulokseen sekä emoyhtiön omaan pääomaan.

Olennaiset virheet (tuhatta euroa):

Virhe	Vaikutus emoyhtiön tulokseen	Vaikutus emoyhtiön omaan pääomaan
Osakkuusyrityksen arvonalentuminen	-750	-750
Pakollinen varaus	510	510
Suojauslaskennan alainen johdannainen	-2 375	-2 375
Sijoituskiinteistö (käyvän arvon muutoksen peruuttaminen)	-7 720	-7 720
Sijoituskiinteistö (puuttuvat poistot)	-608	-608
Tytär-yhtiöosakkeiden arvonalentuminen	-2 510	-2 510
Yhteensä	-13 453	-13 453

		Lisäksi emoyhtiön tulokseen ja omaan pääomaan vaikuttaa virheellisestä myynnin tuloutuksesta johtuva 72 tuhannen euron suuruinen epäolennainen virhe. <u>Luokitteluvirheet:</u> Olennaiset virheet - ABCD-Pankki Oyj:ltä olevien lainojen suuruudeltaan 28 000 tuhatta euroa luokittelu pitkäaikaisista veloista lyhytaikaisiin velkoihin taseessa. Epäolennaiset virheet - Konserniavustusten suuruudeltaan 100 tuhatta euroa esittäminen osana satunnaisia eriä joka epäolennainen. Tilinpäätöksessä on laajalle ulottuva olennainen virhe, koska edellä mainitut olennaiset virheet ylittävät olennaisuusrajan ja vaikuttavat moniin yksittäisiin tilinpäätöseriin merkittävästi. Tästä syystä tilintarkastuskertomuksessa on annettava kielteinen lausunto. Koska tilinpäätöksestä annettava lausunto on kielteinen, hallitukselle ja toimitusjohtajalle on annettava huomautus. KPL 3:3.1:n mukaan toiminnan jatkuvuus on yksi tilinpäätösperiaatteista. KPL 3:2:n mukaan tilinpäätöksen on annettava oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. KPL 3:1a.1:n mukaan toimintakertomuksessa on arvioitava kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Tilinpäätöksessä ei ole annettu edellä mainittuja tietoja epävarmuustekijöistä. Emoyhtiön tilinpäätöksessä olevat korjaamattomat virheet johtavat myös osakeyhtiölain vastaiseen osingonjakoehdotukseen, josta tulee antaa huomautus tilintarkastuskertomuksella. Myöskään yhtiön maksukykyisyyttä ei ole arvioitu huomioiden tilikauden jälkeiset tapahtumat, kovenattiehtojen rikkoutuminen ja OYL 13:2.		
--	--	---	--	--

		Huomautus on annettava myös sen johdosta, että hallitus on antanut Osakeyhtiölain 10 luvun mukaisia erityisiä oikeuksia (SX-Asunnot Oy:n oikeus muuttaa osa Sinilahden kiinteistökaupan kauppahintavelasta Betagamma Oyj:n osakkeiksi) ilman yhtiökokouksen valtuutusta.		
			Yhteensä 80 pistettä	

Tehtävä 2 (20 pistettä)**TILINTARKASTUSKERTOMUS**

Betagamma Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus**Lausunto**

Olemme tilintarkastaneet Betagamma Oyj:n (Y-tunnus 1234567-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.6.2016–31.5.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös ei anna *Kielteisen lausunnon perustelut* -osion kohdissa 1–6 kuvattujen seikkojen merkittävyydestä johtuen oikeaa ja riittävää kuvaa konsernin taloudellisesta asemasta eikä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, **(0,50 pistettä)**
- tilinpäätös ei anna *Kielteisen lausunnon perustelut* -osion kohdissa 7–13 kuvattujen seikkojen merkittävyydestä johtuen oikeaa ja riittävää kuvaa emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti eikä täytä lakisääteisiä vaatimuksia. **(0,50 pistettä)**

Kielteisten lausunnon perustelut***Konsernitilinpäätös***

1. Yhtiö on esittänyt tuloslaskelmassaan rivillä Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta IAS 28.20 -kohdan vastaisesti tuottoja 1 000 tuhatta euroa ja saman kohdan vastaisesti taseessaan rivillä Osuudet osakkuusyhtiöistä määrän 8 000 tuhatta euroa. Kyseiset erät olisi tullut luokitella osaksi IFRS 5 -standardin mukaisia myytävänä olevia omaisuuseriä. Tuloslaskelmaan kirjattu 1 000 tuhannen euron erä tulisi peruttaa tuloslaskelmasta. **(1,5 pistettä)**

2. Yhtiö on käsitellyt taseessa erässä Sijoituskiinteistöt esitettyjä eriä IAS 40.9 -kohdan vastaisesti sijoituskiinteistöinä. Kyseinen kiinteistö tulee käsitellä IAS 16 -standardin mukaisena aineellisenä hyödykkeenä. Tilikauden tulosta tulisi tästä syystä pienentää 7 720 tuhatta euroa peruuttaen tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatut asiaa koskevat käyvän arvon oikaisut. Tämän oikaisun jälkeen Sijoituskiinteistöt-erästä tulee siirtää 7 280 tuhatta euroa erään Aineelliset hyödykkeet, jonka jälkeen tulisi kirjata tuloslaskelmaan kyseiseen kiinteistöön kohdistuvat poistot ajalla 1.6.2016–31.5.2017, suuruudeltaan 650 tuhatta euroa. **(1,5 pistettä)**

3. Yhtiön erään rahoittajan kanssa tekemän sopimuksen mukainen oman pääoman ja korollisten velkojen suhdetta koskeva ehto rikkoutuu huomioiden kohdissa 1–2 kuvatut virheet konsernitilinpäätöksessä. Tästä syystä seuraavan sopimusrikkomuksen seurauksena yhtiön rahoittaja on oikeutettu irtisanomaan Betagamma Oyj:n 28 000 tuhannen euron lainat välittömästi. Tämän johdosta konsernin taseessa olevat 28 000 tuhannen euron suuruiset lainat tulee luokitella

lyhytaikaiseksi velaksi. **(1,5 pistettä)**.

4. Yhtiö ei ole soveltanut tilikauden päättyessä taseeseen kirjattuun 2 375 tuhannen euron negatiivisen käyvän arvon omaavaan koronvaihtosopimukseen rahavirran suojauslaskennan päättämistä koskevaa IAS 39.101.b -kohtaa vaikka suojattavana kohteena olleen ennakoidun liiketoimen ei voida odottaa enää toteutuvan. Tästä syystä tilikauden tulos on 1 900 tuhatta euroa liian suuri ja yhtiön taseen mukainen käyvän arvon rahasto 1 900 tuhatta euroa liian suuri. **(1,0 pistettä)**

5. Konsernitilinpäätöksessä ei ole esitetty osakekohtaista tulosta IAS 33.66 -kohdan edellyttämällä tavalla. **(0,5 pistettä)**

6. Edellä mainittu lainojen uudelleen luokittelu ja edellä kohdissa 1–3 kuvatut korjaamattomat virheet viittaavat sellaiseen olennaiseen epävarmuuteen, joka saattaa antaa merkittävää aihetta epäillä konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Tämä seikka ei käy esille konsernitilinpäätöksestä eikä siihen sisältyvistä liitetiedoista. **(2,0 pistettä)**

Emoyhtiön tilinpäätös

7. Yhtiö on käsitellyt taseessa erässä Sijoituskiinteistöt esitettyjä eriä IAS 40.9 -kohdan ja näin ollen myös Kirjanpitolain 5 luvun 2 b §:n vastaisesti sijoituskiinteistöinä. Kyseinen kiinteistö tulee käsitellä kirjanpitolain 4 luvun 3 §:n mukaisena pysyvänä vastaavana. Tilikauden tulosta tulisi tästä syystä pienentää 7 720 tuhatta euroa peruuttaen tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatut asiaa koskevat käyvät arvon oikaisut. Tämän oikaisun jälkeen erästä sijoituskiinteistöt tulee siirtää 2 080 tuhatta euroa erään Maa-alueet sekä 5 200 tuhatta euroa erään Rakennukset. Rakennukset-erään kohdistuvat suunnitelman mukaiset poistot ajalla 1.6.2016–31.5.2017, yhteensä 650 tuhatta euroa, tulisi kirjata tuloslaskelmaan. **(1,5 pistettä)**

8. Yhtiön erään rahoittajansa kanssa tekemänsä sopimuksen mukainen oman pääoman ja korollisten velkojen suhdetta koskeva ehto rikkoutuu huomioiden yllä kuvattu virhe sekä kappaleen ”Konsernitilinpäätös” kohdassa 1 kuvattu virhe konsernitilinpäätöksessä. Tästä syystä seuraavan sopimusrikkomuksen seurauksena yhtiön rahoittaja on oikeutettu irtisanomaan Betagamma Oyj:n 28 000 tuhannen euron lainat välittömästi. Tämän johdosta konsernin taseessa olevat 28 000 tuhannen euron suuruiset lainat tulee luokitella lyhytaikaiseksi velaksi. **(1,5 pistettä)** Kovenanttien rikkoutumisesta ei ole annettu tietoa tilinpäätöksessä.¹

9. Yhtiö ei ole kirjannut 2 375 tuhannen euron negatiivisen käyvän arvon omaavaa koronvaihtosopimusta velaksi taseeseen, vaan on käsitellyt kyseistä sopimusta taseen ulkopuolisena vastuuna. Suojattavana kohteena olleen ennakoidun liiketoimen ei voida odottaa enää toteutuvan, eikä sopimusta voida käsitellä kirjanpitolausannon lausunnossa 1963/2016 esitetyt seikat huomioiden taseen ulkopuolisena vastuuna. Tästä syystä tilikauden tulos on 2 375 tuhatta euroa liian suuri ja yhtiön taseen vieras pääoma 2 375 tuhatta euroa liian pieni. **(1,0 pistettä)**

10. Yhtiön omistaman omistusyhteisyriyksen Zerpentiini Oy:n kirjanpitoarvon voidaan katsoa olevan pysyvästi ja olennaisesti alentunut tilinpäätöshetkellä 31.5.2017. Yhtiö on jättänyt kirjaamatta noin 750 tuhannen euron suuruisen kirjanpitolain 5 luvun 13 § mukaisen arvonalentumisen tuloslaskelmaan ja taseeseen. **(0,5 pistettä)**

11. Yhtiön omistaman tytäryrityksen Goldgrube GbmH:n kirjanpitoarvon voidaan katsoa olevan

¹ Kyseisestä kohdasta ei ole annettu pisteitä erikseen 1- ja 2-tehtävissä.

pysyvästi ja olennaisesti alentunut tilinpäätöshetkellä 31.5.2017. Yhtiö on jättänyt kirjaamatta noin 2 510 tuhannen euron suuruisen kirjanpitolain 5 luvun 13 § mukaisen arvonalentumisen tuloslaskelmaan ja taseeseen. **(0,5 pistettä)**

12. Pakollisiin varauksiin on kirjattu 510 tuhannen euron suuruinen erä, joka koskee irtisanotuille työntekijöille tilikauden 1.6.2017–31.5.2018 aikana maksettavia korvauksia. Erä ei täytä kirjanpitolain 5 luvun 14 §:n mukaisia kirjausedellytyksiä, koska kyseisiä työntekijöitä, joille korvauksia tullaan suorittamaan, ei ollut irtisanottu tilinpäätöspäivään 31.5.2017 mennessä. **(0,5 pistettä)**

13. Edellä mainittu lainojen uudelleen luokittelu ja edellä kohdissa 1–3 ja 7–11 kuvatut korjaamattomat virheet viittaavat sellaiseen olennaiseen epävarmuuteen, joka saattaa antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Tämä seikka ei käy esille tilinpäätöksestä eikä siihen sisältyvistä liitetiedoista. **(1,5 pistettä)**

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai

virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet, mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei

kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksen. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Toimintakertomuksessa annetut tiedot tilikauden päättymisen jälkeisistä olennaisista tapahtumista koskien Zerpentiini Oy:n osakkeiden myyntiä tilikauden päättymisen jälkeen eivät ole yhdenmukaisia konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 40 annettujen tietojen kanssa. **(0,5 pistettä)**

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot eivät ole yhdenmukaisia, ja että toimintakertomusta ei ole laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti. **(0,5 pistettä)**

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta.

Kuten tilintarkastuskertomuksemme Kielteisen lausunnon perustelut -osion kohdissa 1–13 kuvataan, konsernitilinpäätös ja tilinpäätös sisältävät olennaisia virheitä. Johtopäätöksemme on, että toimintakertomus on näistä syistä olennaisesti virheellinen niiden toimintakertomukseen sisältyvien lukujen ja muiden tietojen osalta, joihin tilintarkastuskertomuksemme Kielteiset lausunnot perustelut-osion kohdissa 1–12 kuvatut seikat vaikuttavat. **(0,5 pistettä)**

Huomautukset

Huomautuksena esitämme, että tilinpäätöstä ei ole laadittu edellä kielteisen lausunnon perusteluissa kuvattujen seikkojen vuoksi Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. **(0,25 pistettä)**

Huomautuksena esitämme, että toimintakertomusta ei ole laadittu Suomessa voimassa olevien toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. **(0,25 pistettä)**

Huomautuksena esitämme, että yhtiön hallitus on tilikauden aikana antanut yhtiön osakkeisiin liittyviä osakeyhtiölain 10 luvun mukaisia erityisiä oikeuksia ilman yhtiökokouksen antamaa valtuutusta. Hallitus on näin ollen toiminut osakeyhtiölain vastaisesti. **(1,0 pistettä)**

Huomautuksena esitämme, että hallituksen osingonjakoehdotus on osakeyhtiölain 13 luvun säännösten vastainen, koska emoyhtiön tilinpäätöksessä havaitut korjaamattomat virheet huomioiden voitonjakokelpoisia varoja ei olisi ehdotetun osingon verran. **(1,0 pistettä)**

Helsingissä, 16. päivänä syyskuuta 2017

Tilintarkastus Tarkka Oy
Tilintarkastusyhteisö

Tiina Tarkastaja
KHT

Tarkastajankatu 25 A
00101 Helsinki

Tehtävä 3 (10 pistettä)	Pisteet
ISA 250.12:n mukaan osana yhteisöä ja sen toimintaympäristöä koskevan käsityksen muodostamista, joka tapahtuu ISA 315:n (uudistettu) mukaisesti, tilintarkastajan on muodostettava yleinen käsitys (a) yhteisöön ja sen toimialaan tai toimintasektoriin sovellettavasta oikeus- ja sääntely-normistosta; ja (b) siitä, kuinka yhteisö noudattaa tätä normistoa. ISA 250.13:n mukaan tilintarkastajan on hankittava tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä niiden säädösten ja määräysten noudattamisesta, joiden yleisesti tiedetään välittömästi vaikuttavan olennaisten tilinpäätöksen sisältyvien lukujen ja siinä esitettävien tietojen määrittämiseen. Sijoituspalvelulain 10 luku Menettelytavat asiakassuhteessa soveltuu myös luottolaitoslaissa tarkoitetun luottolaitoksen harjoittamaan sijoituspalveluiden tarjoamiseen sijoituspalvelulain 1:4:n 1 momentin sisältämän soveltamis-alalausekkeen nojalla. Sijoituspalvelulain 10:1:n mukaan asiakas luokitellaan ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Sijoituspalvelulain 1:18 sisältää määritelmät asiakkaiden luokittelusta. Tässä tapauksessa sijoituspalvelun kohteena olevat yksityishenkilöt ovat aina ei-ammattimaisia asiakkaita saman lain 1:18:n 1 momentin 2 kohdan perusteella.	1,0 0,5 0,5 0,5 0,5
Sijoituspalvelulain 10:3:n mukaan sijoituspalvelun tarjoamisesta on oltava kirjallinen sopimus. Sijoituspalvelulain 10:4:n mukaan sijoituspalveluyrityksen on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palvelua. Sijoituspalvelulain 10:5:n 1–2 momentit säätävät tiedonantovelvollisuudesta asiakkaalle. Ennen palvelujen tarjoamista tulee huomioida myös Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeessa 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista luvun 6.4.1. kohtien 5.9–6.8 määräykset.	1,0 1,0 0,5 0,5
Sijoituspalvelulain 10:9:n 1 momentin perusteella pankin tulee säilyttää tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineistä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineistä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista vähintään viiden vuoden ajan.	1,0

Sijoituspalvelulain 10:15:n 5 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin edellyttämät tarkemmat määräykset 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka on säilytettävä ja tietojen säilyttämistavasta.	0,5
Finanssivalvonnan standardissa 1.3. Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen luvun 5.9.5. kappaleessa 207 on annettu määräys, jonka mukaan liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot on säilytettävä luotettavasti sellaisessa muodossa, että ne ovat tarvittaessa ilman aiheetonta viivytystä Finanssivalvonnan käytettävissä.	1,0
Saman standardin (1.3.) luvun 5.9.5. kappaleen 209 määräyksen mukaan säilytettäviin tietoihin kuuluvat mm. asiakkaan tietämyksen selvittämiseksi hankitut, määräyksissä ja ohjeessa 16/2013 Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavista menettelytavoista tarkoitetut tiedot sekä ei-ammattimaiselle asiakkaalle annetut sijoitusneuvot.	0,5
Sijoituspalvelulain 9:1:n mukaan sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (asiakasvarat) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla.	0,25
Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista. Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista.	0,25
Sijoituspalveluyrityksen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain 9:1–4:n säännösten ja sijoituspalvelulain 9:5:n perusteella annettujen määräysten mukaiset vaatimukset.	0,5